

Kis Tamás szakmai önéletrajza

I. KÉPZETTSÉG, KÉPESÍTÉS

megnevezés	évszám	kibocsátó intézmény
Magyar nyelv és irodalom szakos középiskolai tanár és finnugor nyelvész	1988	Kossuth Lajos Tudományegyetem BTK (4913/88B.)

II. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG ALAPKÉPZÉSBEN ÉS MESTERKÉPZÉSBEN

A) OKTATOTT KURZUSOK

DE BTK OMA képzés (2016–)

Előadások: Szociolingvisztika

Szemináriumok, gyakorlatok: Dolgozatíró szeminárium, Leíró magyar hangtan, Magyar fonetikai gyakorlat, Magyar nyelvészeti speciális kollégium (Szlengkutatás), Szakdolgozati konzultáció, Szociolingvisztikai gyakorlat, Történeti szociolingvisztika

DE BTK MA képzés (2009–)

Előadások: Bevezetés a kognitív nyelvészetbe, Nyelv és evolúció

Szemináriumok, gyakorlatok: Kutatásmódszertani szeminárium 1–2., A számítógépes nyelvészet elmélete és gyakorlata 1., Szakdolgozati konzultáció 1–4., Szociolingvisztika, Történeti szociolingvisztika

DE BTK BA képzés (2006–)

Előadások: Leíró magyar hangtan, Szociolingvisztikai alapismeretek

Szemináriumok, gyakorlatok: A nyelvészeti kutatás alapjai, Fonológia, Leíró magyar hangtan, Magyar fonetikai gyakorlat, Nyelvészeti filológiai szeminárium, Rétegnyelvek: sajtónyelv, Szlengkutatás, Szociolingvisztikai gyakorlat, Záródolgozati szeminárium 1–2.

DE BTK osztatlan képzés (1987–2010)

Előadások: A magyar nyelvtörténet alapjai, A mai magyar nyelv alaktana, A magyar személynevek története, A szlengkutatás elmélete és módszertana, Leíró és történeti alaktan I., Leíró magyar hangtan, Magyar szórványemlékek, Szociolingvisztika, Szociolingvisztikai alapismeretek

Szemináriumok, gyakorlatok: A magyar személynevek története, A magyar szóalkotás rendszere, A magyar szófajok rendszere, A mai magyar nyelv alaktana, Alak- és szófajtani elemzési gyakorlatok, Alaktani elemzés, Fonológia(i) gyakorlatok), Hangtani elemzési gyakorlatok, Helyesírás, Korai szövegemlékeink, Leíró magyar hangtan, Magyar fonetikai gyakorlat, Magyar nyelv művelés, Magyar szórványemlékek, Mondattan, Nyelvészeti proszeminárium, Nyelv és evolúció, Szakdolgozati szeminárium, Szakdolgozati szeminárium 1–3., Szakdolgozati előkészítő szeminárium 1–2., Számítógépes nyelvi adatbázisok kezelése, Szlengkutatás, Szleng és karnevál,

Szociolingvisztika, Szociolingvisztikai gyakorlat, Szóalkotás, Szótani szeminárium, Záródolgozati szeminárium 1–2.

DE BTK levelező képzés

Leíró magyar hangtan, Leíró és történeti alaktan I., Magyar leíró és történeti hangtan, Magyar szórványemlékek, Szociolingvisztika, Szociolingvisztikai alapismeretek, Záródolgozati szeminárium stb.

DE BTK tanártovábbképzés

Szociolingvisztika

DE BTK 0. évfolyamos képzés (1995–1997)

Leíró magyar hangtan

Miskolci Egyetem Magyar Nyelvészeti Tanszék (1992–1994)

Bevezetés a történeti nyelvtudományba ea.
Záródolgozati szeminárium 1.
Stb.

B) OKTATÁSSZERVEZŐI TEVÉKENYSÉG

(i) témavezetés (csak számadatok)

	lezárult	folyamatban lévő
szakdolgozat	117	–
OTDK	6	– (az országos diákköri munkában 2003 óta nem veszek részt)

(ii) szakirányfelelősség

MA (diszciplináris): Nyelv, társadalom, kultúra szakirány

(iii) tantárgyfelelősség (a tárgyak kredit számának feltüntetésével)

BA (törzsképzés): Leíró magyar hangtan (3 kr.), Szociolingvisztikai alapismeretek (3 kr.); *BA (specializáció):* Rétegnyelvek: a sajtó nyelve (2 kr.), Szlengkutatás (2 kr.)

MA diszciplináris (törzsképzés): Bevezetés a kognitív nyelvészetbe (2 kr.), Szociolingvisztika (2 kr.); *MA diszciplináris (specializáció):* A szociolingvisztikai kutatás módszerei (4 kr.), Információtechnika és nyelvhasználat (2 kr.), Nyelv és evolúció (2 kr.), A magyar nyelv változatai (4 kr.), Nyelvi értékítéletek és mítoszok (2 kr.), Történeti szociolingvisztika (4 kr.) [2011-ig: Beszédtudományi irányzatok (2 kr.), Szakdolgozati konzultáció 1-4. (8 kr.), A nyelvi viselkedés pragmatikája (4 kr.)]

Hungarológia: Kisebbségi nyelvhasználat szociolingvisztikai aspektusa (2 kr.)

(iv) egyéb oktatási, oktatásszervezői tevékenység

1989–1999: a Magyar Nyelvészeti Intézet tudományos diákkörének elnöke

III. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG DOKTORI ISKOLÁBAN

A) OKTATOTT KURZUSOK

A magyar szociolingvisztika nemzetközi előzményei, Agy, elme, nyelv, A névadás és névhasználat nyelvészeti problémái, A szociolingvisztika alapkérdései, Nyelvi kontaktus, nyelvpolitika, A nyelv művelés szociolingvisztikája, A magyar nyelv rétegződése, Nyelvi szocializáció, Evolúciós gondolkodás a nyelvészetben, A nyelv eredete, Nyelv és karnevál, Az állati kommunikáció mint protonyelv, Kognitív nyelvészet, Nyelv és hatalom, Nyelvi viselkedés, Témavezetői szeminárium 1–.

B) TÖRZSTAGSÁG

Nem törzstag. (1995–, magyar nyelv tudományi egyetemi doktori program, majd Debreceni Egyetem Nyelv tudományok Doktori Iskola, alapító belső tag, témavezető)

C) TÉMAVEZETÉS:

(i) sikeres védéssel lezárult:

1. Szabó Edina, A mai magyar börtönszleng (1996–2005). Debrecen, 2005. Megvédve: 2006. február 16.
2. Mászlainé Nagy Judit, A jászapáti roma és magyar kisiskolások nyelvhasználati stratégiáinak kultúraközi elemzése. Debrecen, 2010. Megvédve: 2010. október 22.
3. Fehér Krisztina, Útban egy más lingvisztika felé (Elméleti-módszertani problémák a 20. századi magyar nyelvészetben). Debrecen, 2011. Megvédve: 2012. március 5.
4. Kiss Anita, Kárpátaljai magyar egyetemi és főiskolai hallgatók nyelvhasználatához és nyelvi változatosságához kapcsolódó attitűdjei. Debrecen, 2021. Megvédve: 2022. március 11.

(ii) folyamatban lévő:

–

(iii) abszolutóriumot szerzett:

1. Juhászné Szemán Renáta, 2. Verécze Viktória, 3. Nagy Zoltán Krisztián, 4. Nagy Katalin

(iv) tanulmányait megszakította, ill. befejezte, de abszolutóriumot nem szerzett:

1. Bak Renáta, 2. Madarasi Mónika, 3. Fekete Ágnes, 4. Oszlászki Éva, 5. Adorján Imola

IV. TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

A) FŐBB KUTATÁSI TERÜLETEK

Szlengkutatás, társas-kognitív nyelvészet, hangtörténet, szóalkotás, névtan. (A szleng mint nyelvesszencia; a magyar argó történeti-etimológiai szótára.)

B) TUDOMÁNYOS MINŐSÍTÉSEK (PHD, CSC, HABILITÁCIÓ, DSC)

megnevezés	évszám	kibocsátó intézmény
PhD.	1996	Kossuth Lajos Tudományegyetem, 27/1996. PhDdr.

C) FŐBB PUBLIKÁCIÓS ADATOK

Összes tudományos publikációja: 83 (az ezekre történt hivatkozások száma: 847)

Összes idézettség: 961 (ism.: 35, id.: 926)

A doktori iskolák akkreditációjánál figyelembe vehető tudományos közleményeinek száma: 52,
az ezekre történt hivatkozások száma: 615

Könyv

Magyarországon magyarul: 9 (ism.: 16, id.: 268)

Tankönyv, jegyzet

Magyarországon magyarul: 3 (ism.: 2)

Szerkesztett kötet

Magyarországon magyarul: 23 (ism.: 17, id.: 205)

Könyvfejezet

Magyarországon magyarul: 2 (id.: 94)

Szakfolyóiratban megjelent tanulmány

Magyarországon magyarul: 27 (id.: 151)

Gyűjteményes kötetben, konferenciakiadványban megjelent tanulmány

Külföldön idegen nyelven: 2 (id.: 5)

Külföldön magyar nyelven: 3 (id.: 13)

Magyarországon idegen nyelven: 2 (id.: 36)

Magyarországon magyarul: 7 (id.: 32)

Ismertetés, recenzió

Magyarországon magyarul: 5 (id.: 3)

Egyéb publikációk 77 (id.: 114)

D) KUTATÁSI PÁLYÁZATOKBAN, KUTATÓCSOPORTOKBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

kutatócsoport	időszak	intézmény	szerep
Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport	2010–	DE Magyar Nyelvtudományi tanszék	alapítótag

téma	időszak	adományozó intézmény	szerep
Számítógépes helynévtörténeti szótár	1992– 1995	OTKA T4607	részrtvevő
Pápay József északi osztják szótárának megszerkesztése és kiadása	1996– 1999	OTKA T019491	vezető

Magyar Névarchívum	1997– 2000	Felsőoktatási Kutatási és Fejlesztési Pályázat	résztevő
Ómagyar kori történeti helynévtár	1997– 2000	OTKA T023700	résztevő
Investigations on the History and Changes of Hungarian Slang	1998– 2000	Research Support Scheme of the Open Society Support Foundation	vezető
Magyar és osztyák lexikológiai és lexikográfiai kutatások	1998– 2001	Bolyai Kutatási Ösztöndíj	vezető
Magyar Nemzeti Helynévtár Program	2022–	MTA (Tudomány a Magyar Nyelvért Nemzeti Program)	résztevő
A magyar nyelv történeti fonológiája	2023– 2024	Nyelvtudományi Kutatóközpont	résztevő

E) A TUDOMÁNYOS KÖZÉLETBEN VALÓ RÉSZVÉTEL

- Magyarországon

- a. szerkesztőbizottsági tagság/elnökség

Szlengekutatás (könyvsorozat, 1997–), *Magyar Nyelvjárások* (intézeti évkönyv, 2000–2010),
A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Kiadványai (könyvsorozat, 2008–
2010)

Magyar Nyelvjárások (folyóirat, 2008–2009)

- b. szakmai felkérések (pl. bírálatok készítése, opponálás, lektorálás stb.)

PhD. bíráló:

1. Mitring Éva: A kvalitatív hiperkorrekció. Szeged, 2005. (Védés: 2006. május 12.)
2. Máthé Zsolt: Metaforikus struktúrák a mai magyar nyelvben. Kolozsvár, 2014. (Védés: 2014. szeptember 22.)

PhD. bírálóbizottsági tag:

1. Várnai Judit: A tulajdonnév a nyelvben és a nyelvészetben. Debrecen, 2004. május 25.
2. Takács Judit: Keresztnevek jelentésváltozása (Egy tulajdonnévtípus közszóvá válásának modellje). Debrecen, 2006. január 31.
3. Bogár Edit: A lapp (számi) madárnevek (Nyelvészeti elemzés). Debrecen, 2009. december 18.
4. Katona Csilla: A fonotaktikai szerkezetet módosító hangváltozások az ómagyar korban. Debrecen, 2019. szeptember 19.

Doktori szigorlat (elnök):

1. Bényei Ágnes (2009. május 5.)

Tudományos konferencia (szekcióvezető):

1. 4. PhD Konferencia, nyelvtudományok szekció (Balassi Intézet Márton Áron Szakkollégiuma, Debrecen, 2013. február 8.)

Diákköri dolgozatok bírálatai (11)

Lektorálás:

1. Hoffmann Ottó 1996. *Mini-tini-szótár. (A mai magyar diáknyelv szinonimaszótára)*. Pécs.
2. Lanstyák István 2014. *Nyelvalakítás és nyelvi ideológiák*. Comenius Egyetem, Pozsony.

3. Katona Csilla 2020. *A fonotaktikai szerkezetet módosító hangváltozások az ómagyar korban.* Debrecen.

c. előadás-sorozat szervezése

Bevezetés a társas-kognitív nyelvészetbe. A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport 2011. évi tavaszi előadás-sorozata (Debrecen, 2011)

A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport 2012. évi tavaszi előadás-sorozata (Debrecen, 2012)

A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport 2013. évi tavaszi előadás-sorozata (Debrecen, 2013)

Nyelvkeletkezés és evolúció. A Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport 2014. évi tavaszi előadás-sorozata (Debrecen, 2014)

F) EGYÉB TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

Interneten hozzáférhető gyűjtemények összeállítása, e-publikációk; Informatikai fejlesztések; Tudományos és ismeretterjesztő előadások; Ismeretterjesztő újságcikkek, Televízió-, rádió- és sajtóinterjúk

Sorozatszerkesztő, szerkesztő (Szlengkutatás, Magyar Nyelvjárások, A Debreceni Egyetem Magyar Nyelvtudományi Intézetének Kiadványai)

Könyvek, tanulmányok lektorálása

Kutatócsoport alapítása, szervezése: Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoport

V. EGYÉB KÖZÉLETI TEVÉKENYSÉG

• VEZETŐI ÉS EGYÉB MEGBÍZATÁSOK:

egyetemi, centrum, kari vagy egység szinten

1995–2010: tanszékvezető-helyettes

1992–1994: tanszéki, majd intézeti titkár

1989–1999: a Magyar Nyelvtudományi Intézet tudományos diákkörének elnöke

Debrecen, 2024. augusztus 5.